



DÜNYA GIDA GÜNÜ ETKİNLİKLERİMİZ

16 Ekim Dünya Gıda Günü dolayısıyla düzenlediğimiz etkinlikler çerçevesinde, 6 Ekim'de Gıda Duyarlılığı İçin Atatürk Orman Çiftliği'ndeydik. Odamız, Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odaları ortaklığında Dünya Gıda Günü etkinlikleri kapsamında, 6 Ekim 2013 Pazar günü Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu Bahçesi'nde "Gıda Duyarlılığı" pikniği düzenledik.

Pikniğe, FAO Türkiye Temsilciliği, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri meslektaşlar, öğrenciler ve akademisyenler katıldı. Yetersiz beslenmenin, toplum sağlığına ve küresel ekonomiye etkisinin vurgulandığı etkinlikte, üç oda başkanı adına Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet BESLEME, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Ahmet KAVAK ve FAO Türkiye Temsilcisi Mustapha SİNACEUR konuşma yaptılar. FAO Türkiye Temsilcisi Mustapha SİNACEUR tarafından, Odalarımıza birer teşekkür plaketi verildi.

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası olarak Şubelerimiz, Temsilciliklerimiz ve Öğrenci Temsilciliklerimizle birlikte Türkiye çapında açılan stantlarla halkımıza "Bilinçli Gıda Tüketimi" konusunda bilgilendirmelerde bulunduk. Stantlarda görev alacak öğrencilere etkinlik öncesinde eğitim verildi. Genel Merkez'de bu görevi Yönetim Kurulu Üyemiz Prof. Dr. Aykut AYTAÇ üstlenerek öğrenci arkadaşlarımıza "Bilinçli Gıda Tüketimi" eğitimi verdi. Genel Merkez'de Beşevler Metro son durak ve CEPAAVM'de açtığımız stantlarımızla halkımızla buluştuk.

15 Ekim 2013 tarihinde Kimya ve Ziraat Mühendisleri Odaları ile ortaklaşa yayınladığımız "Açlık, Yoksulluk, Obezite, Yetersiz Beslenme, İnsanlık Hala Mutsuz!" başlıklı basın açıklaması aşağıda yer almaktadır.



AÇLIK, YOKSULLUK, OBEZİTE, YETERSİZ BESLENME, İNSANLIK HALA MUTSUZ!

16 Ekim "Dünya Gıda Günü"

Her yıl bu tarihlerde açlığı ve açlıkla mücadeleyi, yetersiz beslenmeyi ve muhtemel çözüm yollarını konuşuyoruz.

Biliyoruz ki; dünyanın geri bırakılmış coğrafyalarında açlık kronikleşmiş bir sorunsu; açlıktan insanlar ölmeye devam ediyorsa, bu yeryüzünün ve bütün insanlığın en önemli sorunudur.

Verilere göre Dünya'da yaklaşık 900 milyon insan aç! Bu bir insanlık ayıbıdır. Hele de açlığın nedeni, üretilen gıda maddelerinin dengesiz dağılımı ise durum daha da vahim demektir. Dünyadaki açların yaklaşık % 62'si Güney Asya ve Sahra Altı Afrika'sında, yaklaşık % 27'si Doğu ve Güneydoğu Asya'da yaşıyor.

Dünya Gıda Günü'nün bu yılki konusu "Gıda Güvencesi ve Beslenme İçin Sürdürülebilir Gıda Sistemleri"dir. Açlığın bir başka boyutunu, yetersiz beslenmeyi konuşuyoruz! Yetersiz beslenme nedeniyle dünyada beş yaşın altındaki her dört çocuktan biri beklenen düzeyde gelişmemektedir.

165 milyon çocuk yetersiz beslenmeden dolayı hiçbir zaman fiziksel ve mental potansiyellerine erişemeyeceklerdir. Yetersiz beslenen kadınların, fiziksel ve zihinsel olarak yetersiz veya engelli bebek doğurma olasılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Buna karşın bir başka çarpıcı rakam da insanların yaklaşık olarak 1,4 milyarının aşırı kilolu, yani obez olduğudur.

Türkiye`de yetersiz beslenme ne durumdadır?

Ankara Tabip Odası'nın Mart 2012 tarihli "Dünya ve Türkiye`de Beslenme" konulu yayınına göre "Türkiye`de yetersiz beslenme sorunları özellikle çocukluk yaş grubunda görülmektedir. Buna ilişkin ulusal düzeyde en son yapılmış olan çalışma Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasıdır. Bu araştırmaya göre; beş yaş altı çocukların %12,2'si akut ve süreğen herhangi bir beslenme yetersizliği ile karşı karşıyadır. Yetersiz beslenme sorunları arasında anemi vurgulanmalıdır. Ülkemizde okul öncesi yaş grubu çocukların ortalama %50'si, okul çağı çocukların %30'u, gebe ve emziren kadınların %50 si anemiktir. Aneminin başlıca nedenleri; demir, B6, B12 vitaminleri ve folik asit alımının yetersizliği ya da biyoyararlılıklarının düşüklüğüdür." Aynı rapor "Türkiye`de 15-49 yaş evli kadınlar arasında fazla kilolu ve şişman olma sıklığı %55,8'dir. Çocukluk çağı şişmanlığı da dünyada ve ülkemizde artan bir sorun olarak dikkat çekmektedir."

Hayvansal protein tüketimimiz; gelişmiş ülkelerden önemli ölçüde düşük... Süt tüketimimiz olması gerekenin yarısı düzeyinde bile değil. Toplam et tüketimi Avrupa Birliği rakamlarının neredeyse ¼'ü seviyesinde... Yumurtada tüketim görece daha iyi ama hala gelişmiş ülkelerden belirgin biçimde düşük...

Tahıl ağırlıklı besleniyoruz... Protein tüketimimiz bu kadar düşükken en kaliteli protein kaynakları süt ve süt ürünleri, et, tavuk, yumurta gibi ürünler hakkındaki konu uzmanı olmayan kişilerce oluşturulan bilgi kirliliği tüketicinin aklını iyice karıştırıyor, tüketicileri temel gıda maddelerinden uzaklaşmasına neden oluyor. .



Oranlar ve rakamlar değişse de bir yanda açlık, yetersiz beslenme ile can pahasına mücadele, diğer yanda da aşırı kilo sorunu ve obezite oranı ülkemizin de temel çelişkisidir.

Tüm bu veriler asıl sorunun politikalarda ve sistemlerde olduğunu göstermektedir. Ücret politikaları, sosyal politikalar, tarım ve gıda politikaları, piyasa düzenleri, eğitim politikaları... Liste uzayıp gitmektedir.

Eğer gıda bir insan hakkı ise; dünya yüzünde her insanın güvenli ve kaliteli, yeterli miktarda ve gerçekçi fiyatlarla gıdaya ulaşması bir hak ise politikalar ve sistemler bu hakkı teslim etmek üzere kurgulanmalıdır.

Ne yapmalı?

Tarım ve gıda konusu gerek sağlık için, gerekse egemenlik anlamında stratejik ve vazgeçilmez konulardır. Türkiye gibi potansiyeli yüksek bir ülkenin üretmesi, üreticisini koruması ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlaması gerekmektedir.

Üretmek zorundayız! Ürettiğimizi değerinden satabilmek zorundayız!

Üretim yapılabilir koşulları sağlamak ve korumak durumundayız. Bunu özellikle küçük çiftçileri göz ardı etmeden yapmak son derece önemlidir.



Gündem

Üreticinin gerçekten örgütlü olmasını sağlamak, kooperatifleri yaygınlaştırmak ve etkin kılmak vazgeçilmez bir önceliktir.

Yıllardır önemi vurgulanan müdahale politikalarının kurgulanması ve işlerlik kazanması gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz yıl, Et ve Balık Kurumu'nun adı ve teşkilatlanması değiştirilerek; bu çok önemli iki temel alanda tekelleşmenin önüne geçmek hedefiyle "Et ve Süt Kurumu" olarak değiştirilmiştir.

Bu çok önemli bir adımdır, ancak işleyişin nasıl olacağına hassasiyetle belirlenmesi ve takip edilmesi gerekmektedir. Uzun yıllar yok edilmiş veya işlevsizleştirilmiş bu kurumların yeniden canlandırılıyor olması; tarım ve gıdaya yönelik politikalarda da sürdürülebilirliğin önemini göstermektedir.

Temel gıdaların yeteri kadar tüketilmesini sağlamak zorundayız!

Yukarıda saydığımız pek çok nedenden dolayı bu konu Türkiye'nin hayati önceliğidir. TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde hane halkı tüketim harcaması dağılımında en önemli yüzdeler payı yaklaşık % 26 ile konut ve kiraya aittir. Gıda ve alkolsüz içecekler hane halkı bütçesinde yaklaşık % 20'lik paya sahiptir. Üstelik bunca eksik hayvansal protein tüketimi ile...

Hayvansal protein kaynaklarını gereği gibi tükettiğimizde bu payın % 30'dan aşağı olmayacağı düşünülmelidir. Oysa gelişmiş ülkelerde hane halkı bütçesinden gıda ve alkolsüz içeceklere ayrılan pay en fazla % 15'tir.

Tarımsal üretimdeki girdi maliyetlerinden, son tüketiciye ulaşılan kadar vergilendirme politikası, süpermarketlerin/zincir marketlerin etkisi tüketicinin temel gıda maddelerine ulaşmasını güçleştirmektedir. Ürettiğimiz ürünlerin ithal muadilleri ile rekabet edebilirliğinde önemli sorunlar yaşanmaktadır.

Mutlaka vurgulamak gereken bir başka konu da güvenli gıda arzının sağlanması, etkin denetim mekanizmalarının kurulması, bu sistemde yeterli altyapının sağlanması gerekliliğidir. Gıda güvenliği ve güvencesi birbirinin ayrılmaz parçalarıdır. Biri olmadan diğerini sağlamak mümkün değildir.

Açlığın ve yetersiz beslenmenin gündemde olmadığı, güvenli gıdalar tüketebildiğimiz bir dünya ve Türkiye için başta politika oluşturucular ve yöneticiler olmak üzere, hep birlikte çaba sarfetmek bir görev olarak değerlendirilmelidir. ■

Gıda Mühendisleri Odası
Petek ATAMAN
Başkan

Kimya Mühendisleri Odası
Mehmet BESLEME
Başkan

Ziraat Mühendisleri Odası
Dr. Turhan TUNCER
Başkan